

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 96. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-palladius05val-shoot-idm140381311354080.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

En formaning thill folchet adt de ville thiende rett.

Det er nu kongens befalning, at hues det vaar iche hans naades befalning, da er det jo gudz befalning til sit folch, at de schulle tiende retferdeligen aff korn och qveg; och vor herre Christus siger oc selff, at en arbejder er sin løn och mad verd, det kand du kiende paa dig selff, at naar du haffuer arbeidet || da vilt du haffue klæde oc føde, och din plougdreng naar hand haffuer udtient, da vil hand haffue sin løn til gode rede, heller hand vil diellen aff dig till tinge, thi du est hannem den plictig. Ia kommer der 97 en piber thill din bryllup, hand vil iche end lade sig nøye med mad och driche, for sin arbejde och gecherie skyld, band vill end haffue aff dør med sig, och den pendinge sidder iche fast i din pung der piberen skal haffue, hun skrider saa lempelig op i haanden, emeden det søde øll skrider ned i dig. Och men vi taler om piber, da vil ieg vare dem ad en ny skiorte, och en ny hudstrog de skulle snart faa, om de iche lade deris ugudelige vißer om helgens paakald, och andet sadant udj bryllup och gestebud.

Nu huad vil ieg thale mere om piber och plougdreng, naar hønen haffuer skrabt da seer hun till kloffuen, saa kand iche eders sogneprest eller sognedegen mere leffue ved fuglsang, end andre, men ocsaa vill æde och driche, naar de haffue arbejdet i liffs och siels fare, som ieg beuiste eder nu, der ieg thalet om deris embed och befalning.

Derfor maa jo det vere en formaledidet kierffue korn, kjerne, griis, gaas, lamb, hønß, kalff, føll, skeppe fuld eller haandfuld korn, du ville suige eller stiele, fra din konge, kirche, sogneprest eller sognedegen, och holde dem deris løn inde, oc siden brende derfor udj helffuede men guder i himmelen; huer bør heller at stille sin hierte thill rolighed, att naar du haffuer faait gudz gaffuer aff qvæg och korn, och giort dem fyllist som dig bør at gjøre fyllest, du kand da sige med en god samvittighed.

Gud vere loffuet for sin gode gaffuer aff korn och qveg, och vnde mig saa sant at faa got och gaffn der aff, til min hustrøe, børn och neste, som ieg veed aldrig en pendinge, korn, kjerne griis, gaas, lamb etc. hiell eller halff skippe korn, der ieg || haffuer enten suegen eller stollet heller holdet inde, fra min konge, kirche, sogneprest eller sognedegen, saa sant vnde mig den leffuindes gud at faa gott aff det ieg haffuer igien, oc aldrig sandere meere; det hør gode christne thill at gjøre: ellers vil det gaa fra eder, at i forkaste det miere for det mindre, for en gaas eller lam i kunde suige dem fra, faar i derfor igien lambdøe, faardø, fædøe, kommer i sag fald och skulle miste 20 gang saa møget 98 paa en anden side igien, for det som i holde inde, oc kunde giffue, och ville dog iche giffue eders sogneprest och sognedegen, ligger echon hellers eders regenskab offuer, inden aar oc dag, oc seer huad i bade aff det tiffstall. Mand kalder det en aff de fire raabende synder, at holde en thiener sin løn inde, det vil gjerne vorde til blod oc pocher for dem som det bruge.

Kand iche fogden huer aar løffte din lade op och see vnder dig, om du thiender rettelig eller ey, och bødelen kand iche komme offuer din hals derfor, da tench der er en foget i himmelen som sier alle hierter oc kiender alle tiuffstaall: hand haffuer end sin bødell, det er, diefflen i helffuede, der sadant schall straffe och piine thill ævig thid.

Ieg sagde dem tilforn throligen, huad dem bør at gjøre mod eder. Nu siger ieg eder saa throligen, huad eder bør att gjøre dem igen, det er nu om thiende och degne redzell.